

شرح بیماری:

- عفونت‌های گوش میانی یا اوتیت مدیا شایع‌ترین بیماری دوران کودکی و یکی از اصلی‌ترین علل مراجعه خانواده به پزشک است. بیشترین میزان مراجعه به پزشکان، مربوط به کودکان زیر ۳ سال مربوط به این بیماری است. تقریباً ۸۰٪ کودکان تا سن ۷ سالگی حداقل یکبار به این عفونت‌ها مبتلا می‌شوند ولی تعدادی از آنها مکرراً دچار بیماری می‌شوند. این شرایط به دنبال یک سرماخوردگی، عفونت مجرای تنفسی در اثر آن، تب متداول طی چندین روز و در نهایت درد شدید در یک یا هر دو گوش ایجاد می‌شود.
- اصلی‌تری عامل بروز عفونت گوش میانی، اختلال در عملکرد شیپور استاش است. عفونت گوش معمولاً توسط باکتری ایجاد می‌شود. اما ویروس‌ها نیز می‌توانند عامل آن باشند. این وضعیت هنگامی رخ می‌دهد که مایع پشت پرده گوش تجمع پیدا می‌کند و سپس عفونی می‌شود. به طور طبیعی هر مایعی که در این ناحیه جمع شود، توسط شیپور استاش تخلیه می‌شود اما اگر شیپور استاش دچار انسداد شود این مایع در گوش میانی گیر می‌کند و تخلیه نمی‌شود. در چنین شرایطی گوش میانی محل خوبی برای رشد و تغذیه میکروب‌ها به حساب می‌آید.

علائم:

- کاهش اشتها: عفونت گوش ممکن است جویدن، شیر خوردن و بلع را دردناک کند.
- تغییر در عادت خوابیدن: دراز کشیدن و خوابیدن ممکن است موجب افزایش درد در سمت گوش بیمار شده و اختلال در خوابیدن بوجود آورد.

- اسهال و استفراغ: ویروسی که موجب عفونت گوش می‌شود ممکن است بر دستگاه گوارش نیز اثر بگذارد.
- خروج مایع زرد یا نسبتاً سفید از گوش: البته در اکثر بچه‌ها اتفاق نمی‌افتد زیرا گرمای بدن منجر به آب شدن این عفونت‌ها و پاک شدن آن می‌شود. اما در صورت وجود می‌تواند نشانه‌ای از وجود سوراخ کوچک در پرده گوش باشد که از طریق آن چرک و عفونت به بیرون تخلیه می‌شوند. در اکثر موارد بعد از بهبود و پاک شدن گوش از عفونت، این سوراخ خود به خود ترمیم خواهد شد.
- بوی نامطبوع: شما ممکن است بوی عفونت و نامطبوع از گوش عفونی شده احساس کنید.
- اشکال در شنیدن صداها: تجمع مایع در گوش میانی ممکن است مانع شنیدن اصوات شود.
- ایجاد اختلال در حفظ تعادل بدن: گوش در حفظ تعادل، کمک‌کننده است. بنابراین ممکن است شما احساس کنید که فرزندتان قادر به حفظ تعادل خودش نیست و نسبت به قبل کمی دچار مشکل شده است.
- گریه‌های بیش از حد معمول، بی‌خوابی، لمس دائمی گوش یا کشیدن آن توسط کودک می‌توانند از جمله دلایل عفونت گوش باشند. بی‌خوابی به این دلیل رخ می‌دهد که درد گوش آنقدر آزاردهنده هست که نگذارد کوچولوی شما به خواب برود.

مرکز آموزشی درمانی امین اصفهان

عفونت گوش میانی در اطفال

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

تاریخ تهیه: ۱۴۰۳

منابع: ClinicalKey، WebMD، Mayo clinic

علل شایع:

- کودکان به دلایل ذیل، عفونت گوش میانی را در دو تا چهار سال اول عمر بیشتر تجربه می کنند.
- شیپور استاش در کودکان کوتاه تر از بالغین است و در نتیجه باکتری ها و ویروس ها راحت تر وارد فضای گوش میانی می شوند. از طرفی این مجرا در کودکان باریک تر و نرم تر بوده و مستعد به انسداد است. عفونت گوش معمولاً توسط باکتری ایجاد می شود اما ویروس ها نیز می توانند عامل آن باشند.
- آدنوویروس (لوزه سوم که ساختمان های غددی در خلف بخش فوقانی حلق نزدیک شیپور استاش است) در کودکان بزرگتر است و می تواند دهانه شیپور استاش را ببندد.

شایعترین عوامل عفونی ابتلا به عفونت گوش میانی عبارتند از:

- استرپتوکوکوس پنومونیا
- هموفیلوس آنفلوآنزا
- موراکسلا کاتارالیس

عوامل خطر:

- قرار داشتن در معرض دود سیگار محیطی.
- کودکانی که در هنگام تولد نارس بوده یا وزن کمی داشته اند.
- داشتن سابقه عفونت گوش
- سرما خوردگی های مکرر
- سابقه خانوادگی عفونت های گوش
- قرار گرفتن در محیط های شلوغ مانند مهد کودک و کودکستان

رژیم غذایی:

- تغذیه با شیر مادر حداقل تا شش ماهگی
- نوشیدن مایعات زیاد
- مصرف مواد خوراکی نرم

داروها:

- درمان اصلی آنتی بیوتیک است که در رده اول آموکسی سیلین یا آموکسی کلاو قرار دارد.
- سفالوسپورین ها، جایگزین درمانی مناسبی برای کودکان با سابقه حساسیت به پنی سیلین هستند.
- از مسکن های مختلف جهت از بین بردن تب و درد استفاده می شود.
- در اوتیت مدیای مزمن چرکی، محلول گوشی اوفلوکساسین برای پوشش عفونت های احتمالی (استرپتوکوک اورئوس، پروتئوس میرابیلیس، پروتئوس آئروژینوزا) توصیه می شود.

در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

- بهبود نیافتن علائم بیماری در گوش در اثر عفونت های شدید مکرر گوش میانی و انتشار عفونت به استخوان های مجاور
- درد گوش یا احساس پری در گوش
- تب
- بی قراری و استفراغ
- درد یا عفونت دندان
- وجود جسم خارجی در گوش یا سفت شدن واکس (موم) گوش

- شیر خوردن با بطری و یا استفاده از پستانک
 - آلرژی های مختلف
- ## تشخیص و درمان:

- کودک مبتلا باید توسط پزشک ویزیت شود. برای معاینه گوش از وسیله ای به نام اتوسکوپ استفاده می شود. اگر پرده گوش کودک قرمز، متورم و مرطوب به نظر برسد، به احتمال بسیار زیاد عفونت گوش میانی را مطرح می کند.
- شرح حال و معاینه معمولاً برای رسیدن به تشخیص کافیت ولی در ایت سرور (عفونت گوش میانی) گرفتن تست های شنوایی هم لازم است. در مواردی مانند عدم بهبودی یا بروز عوارض، گرفتن کشت میکروبی یا رادیوگرافی ممکن است لازم شود.
- درمان دارویی: بیشتر عفونت های حاد گوش میانی بدون درمان و خود به خود ظرف ۲-۳ روز برطرف شده و سیستم ایمنی معمولاً می تواند باکتری ها و ویروس هایی را که منجر به عفونت می شوند را از بین ببرد ولی درمان دارویی مناسب، علاوه بر جلوگیری از عوارض ناخوشایندی مانند ضایعات دایمی گوش میانی، معمولاً موجب برطرف شدن سریع کلبه علائم می شود.
- جراحی: در اوتیت سرورزی (عفونت گوش میانی) مایعی که در گوش میانی جمع شده بتدریج غلیظ و چسبناک شده و بیمار به درمان پاسخ نمی دهد. لذا در غالب این موارد جراحی لازم می شود. در این جراحی پس از باز کردن پرده گوش و تخلیه مایع غلیظ وسیله کوچکی بنام گرومت که شبیه به قرقره می باشد درون پرده کار گذاشته می شود. گرومت در حقیقت بطور موقت کار شیپور استاش را در تهویه گوش میانی انجام داده و پس از چند ماه از پرده جدا می شود.